

A Magyar–Japán Baráti Társaság (MJBT) hírlevele

Szerkesztő: Horváth Alíz (holiza5@gmail.com)

Tisztelt MJBT-tagok!

Ismételten jó hírekről számolhatunk be, az őszi az MJBT számára is meghozta gyümölcsét. Egyrészt októberben sok év után újra elindult az MJBT kezdő japán nyelvtanfolyama, melyet Sági Attila ELTE doktorandusz tart. Még egyszer köszönjük az óriási érdeklődést. Reméljük, hogy az első év sikerei után a továbbiakban is folytathatjuk a hagyományt, és a 2014-es évben is indíthatunk újabb tanfolyamo(ka)t.

Szintén októberben elkészült a társaság új honlapja, mely folyamatosan frissül az új programokkal és hírekkel, valamint a japán kulturális eseményeken készült képekkel. Továbbá hírlevél archívum menüpont alatt olvashatják az elmúlt évek Kizunáit. (Leszámítva az elmúlt egy év számait, melyre csak aktív tagjaink jogosultak.) Az új oldal elérhetősége: mjbt.hu. Kérjük, látogassanak el Önök is a megújult honlapra! (A weblappal kapcsolatos véleményüket, észrevételeiket a fotitkar@mjbt.hu címre várom.)

Az új honlapon lehetővé vált a PayPal rendszerén keresztül történő online tagdíjbefizetés és adományozás is. Ha netán még nem fizették volna be 2013-as tagdíjukat, vagy szeretnék megelőlegezni a 2014-es tagdíjukat, próbálják ki az új rendszert Önök is! Természetesen továbbra is van lehetőség átutalással és sárga csekken történő befizetésre is, azonban felhívnánk kedves tagjaink figyelmét, hogy az MJBT idén ősszel bankot váltott, és 2014 januárjától megszűnik OTP-s bankszámlaszámunk. Az új számlaszámunk:

CIB Bank

Magyar-Japán Baráti Társaság

10700206-68145022-51100005

(Átutalás esetén kérjük, hogy a közleményben tüntessék fel kedves nevüket és a tárgyévet! pl. Kovács Péter, 2014)

Kellemes adventi készülődést kívánunk minden MJBT-tagnak!

Üdvözlettel,

Pápai-Vonderviszt Anna

főtitkár

Ha bármilyen kérdésük, észrevételük van, kérjük, forduljanak Pápai-Vonderviszt Annához (vondervisza@gmail.com), illetve Vihar Judithhoz (jvihar@gmail.com). Továbbá kérjük, hogy írásaikat Horváth Alíznek (holiza5@gmail.com) küldjék el, aki örömmel megjelenteti az anyagokat a soron következő Kizunában.

A budapesti klubnapok programját a következő oldalon találják.

Programajánló

Örömmel jelenthetjük be, hogy társaságunk új taggal bővül. A MAPON Gyulai Magyar-Japán Kulturális Egyesület ez alkalomból bemutatkozó előadást szervez **2013. december 12-én 18 órától**, amelyre mindenkit szeretettel várnak.

Program:

18.00-18.30: Az alapító tagok ismertetik az egyesület megalakulásának előzményeit és jövőbeni céljait. (Nagy László elnök, Hankó Ferenc, Fodor György, Dr. Bartóki László, Dr. Csótya Andrea alapító tagok)

18.30–18.50: A Magyar-Japán Baráti Társaság képviselőjének előadása

18.50–19.10: A Japán Alapítvány Budapesti Iroda képviselőjének előadása

19.10 – : Beszélgetés Japánról, Gyuláról

Helyszín: Mogyoróssy János Városi Könyvtár nagyterme (5700 Gyula, Városház u. 13.)

Budapesti klubnapunk ÚJ IDŐPONTBAN!

2013 októberétől **minden hónap harmadik péntekén** 17:30-kor kezdődik havi összejövetelünk a megszokott helyen: City Irodaház (V. Bajcsy Zs. út 12.), a Tumlare Hungary (a korábbi NET Travel Service) irodája (2. emelet).

2013. december 20.

Technikai okok miatt a decemberi klubnapunk elmarad!

Megértésüket köszönjük!

2014. január 17.

TAKEI KŌJI, a japán válogatott és a Racionet-Honvéd vízilabdázója

Hogyan kerül egy japán játékos Magyarországra? Milyen kultúrája van Japánban a vízilabdának? Miben különbözik a magyar és a japán vízilabda kultúra? Többek között ezekre a kérdésekre is választ kaphatunk Takei Kōji-tól, a *Racionet-Honvéd* játékosától.

A japán válogatott Takei Kōji 2013 szeptemberétől játszik a magyar vízilabda OB1-ben a Racionet-Honvéd játékosaként. A 23 éves játékos az utóbbi években került rivaldafénybe, amikor a tavalyi szezonban több sztárjátékost megelőzve ő lett a Vízilabda Világliga döntő és az Universiadé gólkirálya. A magyar bajnokságban eddig 9 mérkőzésen 28 gólt szerzett, s ezzel csapata egyik legeredményesebb játékosa. (kép: <http://www.honved-vizilabda.hu/egyeb/takei-koji/>)

2014. február 21.

BENESOVICS HENRIETTA, keleti nyelvek és kultúrák alapszakos bölcész, ELTE-BTK

Temetkezési szokások, babonák, tabuk

A japánok számára a halál az élet részét képezi, így kifejezetten nagy hangsúlyt fektetnek a temetkezésre. Éppen ezért lehetséges, hogy számtalan olyan népszokás, babona és különféle tabu övezi ezt a témakört, amelyek egy nyugati ember számára egészen meghökkentőek, elgondolkodtatóak, vagy éppen csak furcsák. A halál fizikális szennyezettségét értjük, de a spirituális? Főleg, hogyha az az élőkre is áttapad? Ezen kívül miért is osztanak sőt a temetkezési szertartásoknál?

A helyszín befogadóképessége maximum 15 fő, ezért kérnénk, hogy részvételi szándékukat e-mailben jelezzék Sági Attilának az alábbi e-mail címen: attilasagi@yahoo.com

2013. november 27 – 2014. április 27.

Szamorájok és gésák – Hagyományos japán viselet és kortárs magyar ékszerek – Pécssett

A Hopp Ferenc Kelet-ázsiai Művészeti Múzeum nagyszerű kiállítása november végétől Pécssett tekinthető meg. A tárlat a hagyományos japán viseletek és napjaink iparművészeinek kapcsolatát állítja reflektorfénybe japán kimonók és szamoráj páncélok, illetve kortárs magyar ékszertervezők japán viseletek inspirálta ékszereinek, kiegészítőinek együttes szerepeltetésével. A kiállítást Dr. Páva Zsolt, Pécs polgármestere és Dr. Fajcsák Györgyi, a Hopp Ferenc Múzeum igazgatója nyitja meg. A kiállítás ideje alatt a pécsi csoport több rendezvényen is részt vesz furoshiki, illetve origami bemutatókkal.

Helyszín: Janus Pannonius Múzeum – Modern Magyar Képtár (Pécs, Papnövelde utca 5.)

2014. április 12-13.

Dr. Kutics Károlytól kaptuk a hírt, miszerint a Veszprém Megyei Magyar-Japán Baráti Társaság 2014. április 12-13-án, a Városi Művelődési Központban (korábbi „HEMO”) rendezi meg a III. Veszprémi Japán Napokat. További információk, illetve a korábbi rendezvényeinkkel kapcsolatos képek, írások a japanbarat.hu weboldalon találhatók.

(Fotó: Orbán Péter)

Nevetés egy cseppet sem nevetséges témájú szemináriumon?

A japán üzletfejlesztéssel foglalkozó Súdý és Társa Kft. (A cégről itt olvashatnak bővebben: www.sudy.co.hu) 2013. október 3-án rendezte meg az első magyar-japán interkulturális szemináriumát a magyarországi japán leányvállalatok munkatársai, illetve olyan üzletemberek számára, akik szeretnék üzleti kapcsolataikat még sikeresebben építeni japán partnerekkel. A tréninget a belga Japan Consulting Office cég vezetője, japanológus és egyben interkulturális szakember, Olivier van Beneden tartotta, aki humorával valamint a japán kultúrával kapcsolatos ismereteivel és tapasztalataival nagyon élvezetes és érdekes napot varázsolt a résztvevők életébe.

A szeminárium első fele a japán és a magyar kultúra összehasonlításáról szólt. Fény derült arra, hogy a japánok miért csak csoportosan tudnak gondolkodni, miért van annyi szabály a japán kultúrában, és hogy miben tér el az ő és a mi oktatási rendszerünk. Ezt követően egy rövid japános ebéd várta a résztvevőket. Megismerkedhettek a bentó fogalmával, valamint a pálcika használatának szabályait is elsajátíthatták.

Ebéd után pedig a gyakorlatiasabb rész következett szerepjátékkal, esettanulmányokkal és a valós életben is előforduló szituációkkal.

Összefoglalásképpen engedjék meg, hogy idézzük a tréning egyik résztvevőjének, egy japán vállalatnál dolgozó magyar alkalmazottnak az értékelését:

"Rengeteget tanultam, a ma hallott információk borzasztóan hasznosak a mindennapi munkámhoz. [...] Azt kell, hogy mondjam, ez a tréning volt a legjobb, amelyen valaha részt vettem."

A Súdý és Társa Kft. 2014-ben is számos programmal várja az érdeklődőket: jövő évtől kezdve már magyar nyelven is tartanak tréningeket, valamint japánoknak szóló, a magyar kultúrát bemutató képzésekre is sor kerül (japán nyelven). Ezen kívül a hazánkban élő japán háziasszonyok számára is terveznek praktikus tanácsokkal szolgáló oktatásokat. Érdeklődni a Hungary@JapanConsultingOffice.com címen lehet.

Lezajlott programjaink

2013. szeptember 9-én az Akvárium klubban, az Art Moments Festival keretein belül került megrendezésre a „Murakami est: Japán képekben, hangokban” című különleges, komplex irodalmi és vizuális élmény a japán kultúra jegyében. Az érdeklődők meghallgathatták társaságunk elnöke, Vihar Judit és Gaál Zoltán fotóművész kerekasztal beszélgetését, amelybe Uchikawa Kazumi, Pápa-Vonderviszt Anna, Sági Attila és a közönség is bekapcsolódott Murakami Haruki Norvég erdő című regényének felolvasójaként.

(Fotó: Borsányi Klára)

2013. szeptember 18-án ismét sor került a mindig nagy érdeklődésre számot tartó MJBT közös vacsora a Fuji étteremben.

(Fotó: Borsányi Klára)

2013. október 12-13-án „Műhelybeszélgetések az ázsiai kultúrák és a kortárs magyar művészetek kapcsolatáról” címmel kerekasztal beszélgetések kerültek megrendezésre a Hopp Ferenc Múzeumban. A program során az érdeklődők különféle témák közül válogathattak, mint a japán kultúra magyarországi megjelenése, kortárs művészet és/kontra múzeum, a hagyományos és a kortárs keleti művészet kapcsolata, illetve márkaépítés a kortárs ékszművészetben.

A rendszeres havi előadássorozat keretében 2013. október 18-án és november 15-én tartottunk klubnapot, amelyen Dr. Gordon Győri János a japán oktatásügyről, Prof. Dr. Fülöp Márta pedig a japánok versengésfelfogásáról adott elő.

(Fotó: Borsányi Klára)

2013. november 4-én –a Japán Alapítvány szervezésében- először látogatott Magyarországra Tsuda Noriyo, a POLA Kulturális és Szépségápolási Kutatóintézet vezető kurátora, hogy egy előadás keretében tárja fel a japán szépségápolási kultúra kulisszatitkait a budapesti Erőművházban.

(Fotó: Borsányi Klára)

2013. november 6-án az Alexandra Pódiumon került bemutatásra Murakami Haruki legújabb könyve a Geopen Kiadó és a Murakami Haruki Klub közös szervezésében. A könyvből Schell Judit színésznő olvasott fel részleteket, a kiadótól Balázs Éva és Rácz I. Péter, a Birdsong Cafétól Emese Flóra tartott kerekasztal-beszélgetést az íróról, a műről, illetve a „Murakami jelenségről”. Emellett az érdeklődők megtekinthették Gaál Zoltán fotóművész Murakami Allúziók című albumát. A Japán Nagykövetséget Harada Chika kalligráfus képviseli, aki kis meglepetéssel is

készült a jelenlévőknek. Az est zárásaként a látogatók megtekinthették Koszti Zsuzsó (VJ Flux) Murakami világáról készült videoklipjét, illetve részt vehettek egy irodalmi kvízzjátékban is.

(Fotó: Borsányi Klára)

2013. november 8-án a Nádor Terem adott otthont A haiku és a japán kultúra jegyében – Napút-est című rendezvénynek Bakos Ferenc, Baley Endre, Csörsz Rumen István, Káplán Géza, Szepes Erika, Szondi György és Vihar Judit részvételével. Az estét a Csalló Edina vezette hagyományos japán divatbemutató és a Bukyukai Kyudo Sportegyesület íjásza színesítették.

(Fotó: Borsányi Klára)

2013. november 9-10-én társaságunk tagjai is kivették a részüket a Hagyományok Házában rendezett „Távol van-e a Távol-Kelet?” című programsorozat színes forgatagából origami foglalkozás és kalligráfia bemutató keretében.

(Fotó: Borsányi Klára)

A program során a látogatók haiku versenyen is részt vehettek. A győztes költeményeket az alábbiakban olvashatják:

I. helyezett: Gonda Ferencné

Vadludak szállnak
fákon a levelek lángban –
állok csendesen

II. helyezett: Szilágyi László

Zuhog, szél fúj
sárga, vörös levelek –
jó meleg van benn

Bonhardt Aladár

Szomorkás ősz van
mi Japánra mosolygunk
ezzel szemben is!

III. helyezett: Gonda Imola

Hulló levelek
könnyeimet felisszák
boldogságomból

Sebestyén Ágnes

Csalogányoknak
magasröptű füttyszava -
vége a nyárnak

Műfordítás: Macuo Basó híres haikuja Martinás Katalin fordításában:

Vén tó
béka ugrik
placcs!

A Nagyvásárcsarnokban 2013. november 14-16. között ismét Japán napokat tartottak társaságunk tagjainak közreműködésével. A látogatókat origami, kalligráfia, reiki, harcművészeti bemutató, TAIKO dobzenekar és Geszty Glória A titkok ajtaja című műsora várta.

(Fotó: Széki Éva és Borsányi Klára)

2013. november 15-én a Magyar Orchidea Szövetség többnapos orchidea kiállítást szervezett a városligeti Mezőgazdasági Múzeumban. A rendezvény díszvendége idén a 264 különböző orchidea fajjal büszkélkedő Japán volt. A kiállítást Vihar Judit nyitotta meg.

(Fotó: Borsányi Klára)

2013. november 21-én a pécsi Kurabu összejövetelén Kubo Junko tartott rövid furoshiki bemutatót, majd bemutatta csodálatos kimonóit, amelyet a látogatók is közelről megsejmelhettek. A színes estét origami oktatás zárta.

(Fotó: Sági Judit)

2013. november 29-én Keszthelyen rendezték meg az Életfa nap a tehetség jegyében című egész napos programot, ahol többek között bemutatkozott az Életfa Iskola Tehetségpont, az iskola tanulóit pedig fejlesztő foglalkozás várta.

Szintén 2013. november 29-én került sor Imaoka Dzsúicsiró magyar és japán nyelvű emléktáblájának megkoszorúzására, a szótáríró és fordító születésének 125. és halálának 40. évfordulója alkalmából. Az emléktáblát az MJBT és a Magyarországi Japánok Szövetsége állította a 2009-es közös emlékévkben. Imaoka Dzsúicsiró (1888-1973) volt az első japán, aki hosszabb időt töltött Magyarországon, illetve hozzájárult a két ország közötti baráti és kulturális kapcsolatok fejlődéséhez. Elsőként készített japán-magyar, magyar-japán zsebszótárt, nagyszótárt, valamint magyar irodalomtörténetet, sőt fordításokat is. Törzshelye a Centrál kávéház volt, ahol a kor minden fontos személyiségeivel találkozott, többek között Móra Ferencel, Szabó Lőrincel, Cholnoky Jenővel, Bárczy Istvánnal és Klebelsberg Kunóval. Tagja volt

a Magyarokat Megsegítő Japán Társaságnak, amely pénzadománnyal segítette az 1956-os forradalmat. Ő fektette le a japán-magyar diplomáciai kapcsolatokat alapját, amelyet 1938-ban Macumija Hadzsime és Teleki Pál írt alá.

A koszorúzási ünnepségen Umemura Yuko méltatta Imaoka tevékenységét és érdemeit. Ezt követően Imaoka által fordított versek hangzottak el magyarul és japánul. A programot a dunaújvárosi gyerekek kórusának műsora zárta Németh Irma vezetésével.

Beszámolók

Origamis programok – Villányi Mariann

A Magyar Origami Kör idén ünnepli fennállásának 25. évfordulóját. Ez alkalomból készült „Az origami csodálatos világa” című kiállítás, melyen az elmúlt évek legjobb munkái kerülnek bemutatásra. Célunk, hogy új oldalról mutassuk be a papírhajtogatás művészetét. Tablóink mesélnek az origami történetéről, a kusudamákról, a ghian-zhi (1000 papír) technikáról, a tesszalációról, a papírokról és a divatról. Szeretnénk, ha ez a kiállítás körbejárná az országot és sokan megismerhetnék ezt az egyszerű, de mégis művészi szinten gyakorolható kézművességet.

Az idei évben különleges módon ünnepeltük meg az Origami Világnapot. Az AUKA Pécsi Origami Körének felhívására utcai hajtogatásokat készítettünk. Október 24-én, az első napon Pécsen elindult egy origamival díszített busz. A jármű oldalára ragasztott több mint 300 pillangó nagy meglepetést és örömet okozott. Ezen felbuzdulva összesen 13 helyszínen, iskolákban, művelődési intézményekben készítettek hasonló alkotásokat. Pécs mellé bekapcsolódott Szekszárd és Mezőberény is. Budapesten a Nyugati téri felüljáró oszlopára csempészték színes virágokat a ködös novemberi idő ellensúlyozására.

„Távol van-e a Távol-Kelet” címmel nagyszabású programra került sor november elején a Hagyományok Házában. A rendezvényen az MJBT-vel közösen vettünk részt. Mindkét nap nagy érdeklődés mutatkozott az origami iránt, alig győztük párhuzamosan magyarázni a különböző nehézségi fokú modelleket kicsiknek és nagyoknak egyaránt. Ez az esemény zárta az Origami Világnapok programsorozatát.

A Nagyvásárcsarnokban rendezett őszi Japán Napokon is képviseltette magát az origami. Különleges élmény, mikor japán turisták ülnek le, hogy új origami modelleket tanuljanak magyar origamisoktól!

Megtisztelő felkérést kapott a Magyar Origami Kör. Az Iparművészeti Múzeum Nagytétényi Kastélymúzeumában Advent idején iparművészek dekorálnak karácsonyfákat több év óta. Idén egy origamival díszített is lesz közöttük, melyet november 30 és január 5 tekinthet meg a nagyközönség. Mindenkinek szeretettel ajánljuk ezt a hangulatos kiállítást, melynek keretében a magyar bútorművészettel is megismerkedhetnek.

Jó szórakozást kívánunk!

Japánklub Győrben – Horváth Ferenc

Örömmel számolunk be programjainkról. Szeptembertől havi egy alkalommal jövünk össze a könyvtárban egy-egy aktuális témát elemezgetve. Így beszélgettünk az idősek napjáról, a program második felében origamiztunk.

Októberben a japán kultúra napjáról hallgattunk meg egy kis előadást, majd novemberben a 7-5-3 évesek ünnepe volt terítéken, kiegészítve a japán csomagolás gyakorlásával. A jó hangulatú összejöveteleket teafogyasztással gazdagítjuk. Nagyon jó tapasztalni, hogy az idősebbek mellett több középiskolás is bekapcsolódik a programokba.

Befejezésül ezúton kívánok Mindnyájuknak az új évre szép japános összejöveteleket, jó egészséget és sok derűs pillanatot a hétköznapiakban.

Reiki tagozat – Petrik Márta Magdolna

Amit most írok, az ismét egy búcsú régi önmagamtól, fizikai formámtól, tehát igaznak kell lennie. Ahogy az is igaz, hogy ingyenes reiki kezeléseket tartok kedves reikis társaimmal együtt minden olyan rendezvényen, ahol az MJBT-t képviseljük, illetve más helyeken is. Aki reiki módszerrel gyógyító kezeléseket szeretne adni saját magának vagy másoknak segítenie, azt szívesen beavatom ebbe az intelligens rezgésbe.

A legutóbb megjelent könyvemhez csatolt meditációs-relaxációs CD önállóan is beindítja a gyógyulási folyamatot, mert kihozza a testet és a lelket a bemerevedés és a görcsös állapotokból, amelyek a betegségek előidézői. Írok a könyvemben a szerelemről is, amely örök téma, de ez is egy sokat megélt és tapasztalt ember tollából megint másképp, valójában mélyebbről, ok és okozat viszonylatából világíthatja meg ezt a nem mindennapi csodát. Sok jó tanácsot, otthon és egyedül is alkalmazható biztonságos módszert adok egy jobb életvezetéshez. A könyv egyik legnagyobb értéke az, hogy elérhető vagyok, aktívan részt vállalom a segítségnyújtásban.

Ennyi "öndicséret" után felvetődik bennem a kérdés, hogy mi az a jel, amelyről meg lehet ismerni, hogy egy mű értékes és igaz-e vagy sem? Én azt gondolom, hogy arról az erőfeszítésről, amellyel rákényszerít bennünket arra, hogy mi is őszintén lássunk. A művész, legyen bár író, festő, szobrász, bármi: másképp és mélyebbre lát a világ megismerésében. Amit ő lát, mi nem látjuk, de érezzük azt az erőfeszítést, amellyel félrevonta a fátylat és minket is erőfeszítésre ösztönöz. Ezért a műve olyan példa, amelyből okulunk. És ami a legfontosabb: egy mű igazságát az okulás hatékonyságán lehet lemérni. Az igazság: a meggyőzés és a változás erejét is magában hordozza. Erről a jelről ismerhető meg. Minél nagyobb egy mű, és minél mélyebb a megsejtett igazság, annál erősebb hatóerőt képvisel. S ez a hatás annál inkább tör egyetemességre. Hiszen az egyéni igazságokon túl van egyetemes igazság, de ahhoz olyan optika kell, amellyel az ember a centrumból lát kifelé és nem csak a periférián, mintegy álldogálva nézelődik vagy kódorog. Remélem, hogy felkeltettem a érdeklődést e japán gyógyító módszer, a reiki és a karácsonyi vásárban megvehető könyvem iránt. Ha létezik tökéletes ajándék akkor az olyan, amely megváltoztatja és jobbítja az életünket. Szép Ünnepet!

Japánkert tagozat – Dani Zoltán

Kedves barátaim, először is szeretném megköszönni a Magyar-Japán Baráti Társaságnak az elmúlt három évben nyújtott nagyszerű támogatását, kedves barátomnak, Bassa Zoltánnak, aki nélkül most nem tarthatnánk ott, ahol tartunk, Pápai-Vonderviszt Annának és nem utolsósorban Vihar Juditnak.

2013. szeptember 9-én aláírásra került a területhasználatról szóló megállapodás Szentendre Város Önkormányzatával a Japánkert építésére. A japánkert Budapest szomszédságában, a történelmi múltra visszatekintő művészváros, Szentendre belvárosában kap helyet.

Célunk, hogy létrehozzunk egy, a nyilvánosság számára nyitott japánkertet és egy japánkert-iskolát európaiak számára, workshopokkal és sokszínű művészeti tevékenységekkel. Ez egy egyedülálló kezdeményezés hazánkban és Európában, mely ösztönözné többek között a nemzetközi kapcsolatok ápolását, a Japán kultúra és művészet megismerését.

Programok, tevékenységek, és céljaink

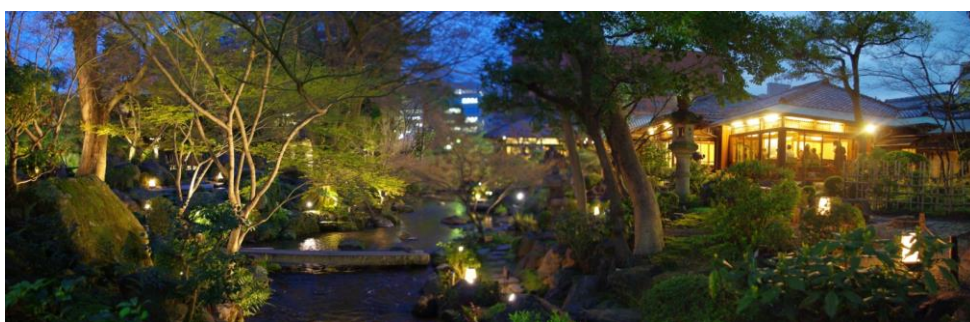
Fő törekvésünk egy japánkert-iskola és egy japán kertészeti műhely létrehozása és gondozása, japán kertművészek szereplésével.

Kouki-ryu Kyoto Niwatsune

Személyem, Dani Zoltán, a projekt vezetője, 12 év tapasztalattal rendelkezem japánkert építőként. Lehetőségem nyílt rendszeresen ellátogatni és sikeres kertészeti gyakorlatokon részt venni a Kouki-ryu Kyoto Niwatsunenál 2011-ben, 2012-ben és 2013-ban, melyet oklevéllel ismertek el. Kouki-ryu Kyoto Niwatsune egy elismert, tradicionális, négy generációra visszatekintő kertészeti cég és hagyományos japán kertiskola Kyotóban, a "kertek városában". E kertészeti cég kifejezte szándékát a további szerepvállalásban, valamint részvételi szándékukról biztosítottak minket a tervezett japánkert építésében és fejlesztésében és a japánkert-iskola és műhely létrehozásában 2014-ben.

A tervezett japánkert találkozóhelye lenne olyan szervezeteknek, mint a Magyar-Japán Baráti Társaság, az Urasenke Tea Egyesület, az Ikebana Egyesület, a Bonsai Szövetség, illetve más társulások, kertészeti iskolák és egyetemek.

Példa az éjszakai kert látványára

Hitvallásunk szerint a kertművészet nem más, mint "háromdimenziós festészet". Ez a japánkert Magyarországon egyedülálló módon éjszakai kertként is funkcionálna, elővarázsolva egy páratlan értéket a látogató csodálatára, kiterjesztve a kert élvezetét órákkal alkonyat beállta után is.

A japánkert tervezett látványterve nappali és éjszakai megvilágításban.

Kertműhelyünk és iskolánk eljövendő feladata az autentikus japánkert terjesztése Európában. A munka és a szükséges anyagok szállítása 2013. október 1-jén az önkéntesek és a támogatók segítségével megkezdődött. A terepet megtisztítottuk a földmunka-gépek számára.

Ezek után elkezdődött a föld behordása, ezzel utat is építve a munkagépek bejutásához. Összegzésként: ünnepeljük a természet, a művészet és az élet szépségét és az óceánokon átnyúló barátságokat.

Tamino szótár – Somfai Tamás

10 éves lett a Tamino japán magyar szótár: <http://www.japanmagyarszotar.hu/>
Mostanra 87 szerkesztő közreműködésének köszönhetően 42 000 szópár található benne a hétköznapi fogalmakon túl egyre bővülő gazdasági és műszaki szókinccsel.

Székesfehérvári klub - Schwerlichovszky László

A Magyar-Japán Baráti Társaság székesfehérvári Klubja és a Vörösmarty Mihály Könyvtár Budai úti Tagkönyvtára „*Japánban jártam...*” című előadássorozatát folytatva, 2013. október 18-án tartotta soros előadását. Meghívott vendégelőadónk, Tolvajné Zalka Éva címen teltház mellett tartott vetített képes előadást „*Két és fél hét Japánban*”.

Éva asszony nagyszerű képeket mutatva mesélt Japánban töltött két és fél hetéről. A Friendship Force Egyesület tagjaként került Japánba, a félmillió lakossággal bíró, Matsuyama városába, amely a négy fősziget legkisebb szigetén, Shikokun található. Éva asszony a bevezetőjében elmondta, hogy őt igazán nem is a csodálatos látnivalók, a különleges épületek és fantasztikus szentélyek érdekelték és kötötték le igazán, hanem a személyes kontaktusok, a japán emberekkel való személyes kapcsolat, a kölcsönös érzelmi megnyilvánulások. Remekül érezte magát, kellemes és nagyon vidám „házigazdákkal” volt szerencsájuk találkozni. Meglepő volt számunkra, hogy Éva asszony vendéglátói meglehetősen nagy házban élnek, az épület belső berendezése pedig inkább európai, mint japán. Megcsodálták a nagyszerű állapotban lévő matsuyamai kastélyt és a benne található gazdag kiállítást. Megtekintették a közelben található Dógo településen lévő onsen meleg-forrás épületét. Valahol azt olvastam: „*ez az az épület, amelynek tervezője az új épületben álmódja vissza az ősi japán építészet formakincsét!*” Nos, e számomra oly érdekes mondatból a lényegét emelném ki, s ajánlanám magyar építészeink figyelmébe, különösen falvaink oly ronda és színtelen sátozott épületei helyett! A „forrás” nálunk sem alábbvaló!

Éva asszonyék megcsodálták Kiotót, ezt a csodálatos ősi várost, amelyet minden Japánba látogató turistának látnia kell. Megcsodálták a híres Aranypavilont (*Kinkakudzsit*) és a pompás császári parkot. Aztán, mesélt Éva asszony a csodáról: Japán nemzeti hegyéről – a Fudzsi szanról,

amelynek láttán valami megmagyarázhatatlan csodálatos érzés fogta el. Örömkre a nyolc ösvény közül a második ösvényig gyalogoltak el. Irigyeltem Éva asszonyt! Ez valahogy az én életemből (eddig még) bizony kimaradt.

Aztán a sok-sok csoda közül Tokió. Órákig mesélhetnék még, mondta Éva asszony - és ismét a japán emberekről szólt, hálát adva a *kamiknak*. Csupa derűs, vidám, vendégszerető, nagyszerű emberrel találkozott, nagyszerű barátokra tett szert. Japán örök élmény marad számára!

A jelenlévők örömmel és nagy érdeklődéssel hallgatták az előadást. „A következő előadáson is itt leszünk” – mondták sokan. S ennek, mi a szervezők, igazán örülünk, ez a célunk, hogy minél többen megismerjék a japán kultúrát, minél több barátot szerezzünk e távoli népnek, japán barátainknak.

A „Wagner szoborlelet” című kiállítást szeptember 22-én nyitották meg a székesfehérvári Szent István Király Múzeumban, a valamikori ciszterci rendházban. A megnyitóra eljött Őexcellenciája Yamamoto Tadamichi japán nagykövet, valamint az 1997-ben Mokában elhunyt Wágner Nándor szobrászművész *japán özvegye*, Akiyama Chiyo képzőművész. Wagner Nándor az 1956-os forradalom leverése után Svédországba költözött, ott ismerkedett meg Chiyo asszonnyal és együtt költöztek a kerámiájáról híres Mashiko városába. A kiállításon láthattuk, főleg fotókon, a Japánban lévő szobraikat, köztük a mester főművének számító *Filozófia kert* című szoborcsoportjának darabjait.

A kiállítás végén volt szerencsém bemutatkozni Yamamoto nagykövet úrnak, valamint Akiyama Chiyo asszonynak, Wagner Nándor japán özvegyének.

Haiku tagozat – Czifra Adrienn

Őszi találkozóinkat november 16-án, szombat délután a Ráth György Múzeum kertjében tartottuk. A gyönyörű napsütésben először Bodai-Soós Judit kisfiáról, Petikéről írtunk haikukat, majd az utamakuráról beszélgettünk, és ehhez kapcsolódóan készítettünk verseket. Az utamakura lényege, hogy nevezetes helyekhez kötődik, pl. a Fuji-hegy. A következő versek születtek:

Garamszegi Marek Irén:

ginko falevél, erős Péter szaladgál - fénnyé vált idő	éppen született, csupa fog, erő, nagyság: - Jönni akarok!	növekvő fiú, ősz napsütés tombol – nyugvó természet
---	---	---

utamakura:

kelet s nyugat,
hosszú élet vagy halál –
Kínai Nagy Fal

Bodai-Soós Judit:

Gyermekkezekkel
hófehér papírlapok
porrá foszlanak.

utamakura:

Nyerges-tető bús
fakeresztjei: hősök
emlék-erdeje.

Földeáki-Horváth Anna:

Múzeumkertben
ódon kőszobrok között
kis manó totyog.

Őszi napsütés
Kőrösi-Csoma mellett
kis manó totyog.

Múzeumkertben
örökmozgó kismanó
kőszobrot bíztat.

Vidám kis manó –
energiabomba a
kőszobrok között.

Kőrösi szobor
felé mutatva örül,
s „baba” – szól Peti.

utamakura:

Dobogókő, hol
szívem összeér a Föld
szívcsakrájával.

Vermes György:

Kicsi emberke
Most még csak csetlik, botlik –
De ő a jövő

Babakocsiban
Közlekedik Petike –
Büszke anyuka

utamakura:

Pest a kedvencem,
Szülő - óvó városom -
Épülettömeg

Domonkos Marcell:

Őszi levélben
egy kisbaba most meglát
múltat és jövőt

Legjobb kritikus
a költőket szemlélő
totyogó baba

Petike szalad
nézi őt egy kőszobor
lépne de nem tud

Költőket hallgat
első szavát keresi
már nem csak gügyög

Eljött most közénk
elveszett ifjúságunk
Peti képében

utamakura:

Tihanyi visszhang
Bár lassanként elhalkul
szívemben marad

Czifra Adrienn:

ősz napfényben
a kertben kisfiú játszik
falevelekkel

utamakura:

régmúlt és jövő
kiotói utcácskán
talál egymásra

Olvasnivaló

Eschbach-Szabó Viktória interjúja Waseda Mika professzor asszonnyal

az Ószakai Egyetem magyar tanszék alapításának 20. évfordulója alkalmából

Egyszer volt hol nem volt, az Óperenciás tengeren is túl, 1993-ban Ószakában magyar szakot alapítottak a híres Ószakai Idegen Nyelvi Egyetemen. Ennek a csodának a kezdeményezője Waseda Mika professzor asszony, aki a hetvenes évek végén a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetemen tanult magyar szakon. Érdekes módon húsz év elteltével sem keletkezett új nyelvi szak ezen az egyetemen. A magyar szak viszont nagyon szépen fejlődött.

Eschbach-Szabó Viktória: Kedves professzor asszony, hogyan lehetett az új magyar szak alapítását megvalósítani, holott a magyar nyelv Japánban nem annyira ismert?

Waseda Mika: Ezt a lépést hosszú előkészítés előzte meg. 1985-ben elkezdtem az Ószakai Idegen Nyelvi Egyetemen magyart tanítani először mint óraadó az orosz és kelet-európai szakon. Ekkor Cseresnyési László magyar nyelvész is segített, aki egy másik egyetemen lett professzor Japánban. 1993-ban lehetővé vált a program kibővítése és azóta a magyar nyelvet főszakként is lehet tanulni.

ESzV: A nyelvvel kapcsolatban milyen témákat lehet tanulni a magyar szakon?

WM: Az Idegen Nyelvi Egyetemet azóta beolvasztották a nagyobb Ószakai Egyetembe, de programunk továbbra is stabil. Tartalmilag egy egész szak betöltésére törekszünk, így tanítunk bevezetést a magyarságkutatásba, magyar történelmet, művelődéstörténetet, irodalmat, a magyar társadalom 20. századi szerkezetét, valamint a magyar nyelv történetét és szerkezetét.

ESzV: A kutatásban mivel foglalkoznak a tanszék munkatársai?

WM: Én a magyar nyelv szerkezetének összehasonlításával, nyelvtanítási anyagok megteremtésével foglalkozom, de Okamoto nevű kolléganőm magyar szociolingvisztikával, Suzuki professzor pedig a középkori magyar történelem feltárásával foglalkozik. Ezen kívül

természetesen a magyar kultúra szélesebb megismertetése is feladatunk, amit a főállású tanárok és óraadók nagy lelkesedéssel végeznek.

ESzV: Az elmúlt 20 év alatt évente 15-20 diákot vesznek fel, akikre négy év alatt nagy feladat vár a magyar nyelv elsajátításával és Európa számukra ismeretlen helyének megismerésével. El tudom képzelni, hogy a diákok útközben elfáradnak. Mivel szokták motiválni őket?

WM: A modern tananyagok fejlesztése mellett tartunk például szónokversenyt, illetve színházi rendezvényeket, ahol diákjaink egyénileg is felléphetnek. A szónokversenyen a diákok vicces rövid történetekben mesélhetik el élményeiket, olyan témákban, mint a „Paprika és villamos: az első napjaim Magyarországon.” De ismereteik elmélyítésére nagyon nagy motivációt adnak az ösztöndíjak, amivel elutazhatnak Magyarországra.

ESzV: Az Ön által készített magyar tankönyvek nagyon jól használhatóak, de a nyelvtanuláshoz sok más segédeszköz is kell. Mi a helyzet a szótárakkal?

WM: Sajnos bár a magyar–japán kapcsolatok már több mint 150 évesek, de még nem készült igazán szakszerű, nagyobb japán-magyar vagy magyar-japán szótár. Magyarországon a kollégák egy nagyobb szótárt készítenek a Japán Alapítvány támogatásával, mi pedig Japánban egy tanulóknak szóló szótár elkészítését kezdtük el Barta László volt lektorunkkal. Ez a Tinta kiadó gondozásában fog megjelenni.

ESzV: Japánban még nem sok mindent tudnak Magyarországról, így a diákoknak sok feladatuk van. Mivel a tengeren túl egész mások a nézőpontok, gondolom nagyon érdekes kérdéseket tesznek fel a szakdolgozatukban. Milyen témákban írnak a diákok szakdolgozatokat?

WM: A diákok érdeklődése nagyon változatos. Készült szakdolgozat a magyar gyerekirodalomról, a magyar rajzfilm hagyományairól, Koncz Zsuzsa énekesnőről, a mohácsi busójárásról, illetve a magyar káromkodás változatairól.

ESzV: Még ha nem is Magyarországgal kapcsolatos munkát vállalnak, bizonyára sok hasznos ismeretet szereznek a diákok a szakon, de hol vannak álláslehetőségek a magyar-japán kapcsolatokban?

WM: Van, aki cégeknél tudott elhelyezkedni, de a kulturális szektorban is elég sok lehetőség van. Így például Itagaki Haruko, aki felvette a magyar Napocska művésznevet a magyar rajzfilm hagyományait ismerteti meg Japánban.

ESzV: Érdekes módon az egyik első magyar író, Molnár Ferenc, akit akkor még németből fordítottak japánra, nagyon sikeres volt, még a későbbi Nobel-díjas japán író, Kawabata Yasunari is olvasta. Irodalmi művek és szakszövegek fordításához nagyon összetett nyelvtudás kell. Milyen irodalmi műveket fordított le a tanárnő Japánra?

WM: Hosszabb műveket fordítottam Krasznahorkaitól, Esterházy Pétertől, most Nádas Péterrel foglalkozom.

ESzV: A mai világban nagyon fontos sok ritka és különleges nyelv ismerete. Az egyetemi tanszékek mint tanácsadók is funkcionálnak, így szükséges az intézmények támogatása. Ki támogatta eddig a magyar tanszéket Ószakában?

WM: A japán kulturális intézményeken kívül kaptunk támogatást a Balassi Intézettől, a tokiói magyar nagykövetségtől, több vállalattól és magánszemélytől, mint például a Magyar-Japán Baráti Társaságtól, amelynek jelenlegi elnöke Vihar Judit. Így tudtuk felépíteni könyvtárunkat és diákokat küldeni Magyarországra.

Érdekesség

Japánban van a világ legdrágább étterme

Akár 130 ezer forintot is fizethetnek egy klasszikus ebédmenüért egy japán étterem vendégei, de a tenger alatt is meglehetősen sokba kerül az étkezés. Íme a tíz legdrágább étterem!

Japánban találjuk a legdrágább éttermet, de a tenger alatt sem olcsó ebédelni - derül ki a The Daily Meal listájából. A gasztronómiai magazin összeszedte azokat az éttermeket, ahol a legtöbbbe kerül egy átlagos háromfogásos menü elfogyasztása, az első helyen pedig egy japán étterem végzett.

A Kiotóban található Kitcho hagyományos kaiseki menüje, a végén egy klasszikus japán teázással 600 dollárba, azaz több mint 130 ezer forintba kerül fejenként. Az 1930-ban alapított étteremlánc (!) jelenleg öt japán városban található meg. Jó hír lehet annak, aki szívesen kipróbálná, de sokallja az árát, hogy az ebédmenü olcsóbb, igaz azért is bőven 300 dollár felett kell fizetni fejenként. A tízes listát is a japánok vezetik, akiknek étterme is felkerült a legdrágábbak közé, de a franciákat sem kell féltetni. A második helyre rögtön a párizsi Le Meurice került, ahol több mint 500 dollárt (110 ezer forintot) kell fizetni a vacsoráért. A harmadik helyezett a New York-i Masa lett, de a listán találunk még két svájci éttermet és szerepel még rajta Alain Ducasse londoni helye is.

A japán költészet hatása romániai irodalmi alkotásokra

(Fordította: Torma Ágnes, a fordítást a román eredetivel egybevetette: Tipter Edina)

A következő cikk előadásként hangzott el 2013 augusztusában a Constantában rendezett Világ Haiku Fesztivál alkalmából. A neves román haikuköltő által írt tanulmányt –terjedelmi okokból- két részletben adjuk közre.

Romániában a 19. század közepétől kezdődően alakult ki érdeklődés a japán költészet iránt. A román függetlenségi háborút követően I. Károly király – egy meg nem erősített forrás szerint – 1878-ban kapott ajándékba egy kandzsi írást megjelenítő selyem tekercsképet Nigata no Ito hercegtől. A király Bogdan Petriceicu Hasdeu nyelvészt (1838-1907) bízta meg a japán szöveg fordításával.

Ha azonban megbízható történelmi források alapján vizsgáljuk a kérdést, akkor aligha mondható el, hogy Románia az elsők között volt azon európai országok között, melyekben számottevő érdeklődés mutatkozott a japán líra iránt. Az 1990-től megjelent cikkekre (Florin Vasiliu, Vasile Moldovan) alapozva véleményét Jim Kacian azt írja, hogy kulturális téren a Balkán népei és a japánok között tapasztalható egyfajta fogékonyság.

A kultúra, az irodalom, a civilizáció, illetve a gazdaság területén egyaránt sokkal több utalást találunk Japánra különböző könyvekben, magazinokban, folyóiratokban, újságokban mint gondolnánk. Számos hivatkozásra bukkantam ezzel kapcsolatban a gazdag gyűjteménnyel bíró könyvtárakban, kezdve az iași (a moldvai város magyar neve: Jászvásár) könyvtárral. Ezúttal ezek közül mutatok be néhányat.

A román sajtóban elsőként 1841-ben tesznek említést Japánról, az Albina Românească (Román Méh) (1841. február 9., 12. szám). A folyóirat első száma 1829-ben jelent meg Gheorghe Asachi (1788-1869) lexikográfus védnöksége alatt. Heliade Ion Radulescu (1802-1872) a kínai filozófiát, valamint a buddhizmus tibeti japáni elterjedését mutatta be Világtörténelem c. 1851-54-ben írt munkájában (posztumusz kiadásban 1892-ben jelent meg). Ennek egyik fejezete *A japánok* címet viseli. A Romania Libera: Az iskolák helyzete címmel közöl cikket a japán oktatási rendszerről 1885. június 13-én 2369. számában (IX.évf). 1904-ben Nicolae Iorga: Háború a Távol-Keleten címmel írt cikket a Japán folyóiratban. 1904. augusztus 15-én T.O.Codru: Japánról és népéről c. írása jelent meg a Luceafărul (Esthajnalcsillag) 14-16.számában. Amikor Codru a japán költészetet mutatja be, a Tokiói Egyetemen oktató Basil Hall Chamberlaint idézi: „A japán költészetnek nagy múltja van (a 8.századra tekint vissza), az alkotók többnyire a természet szépségét és a japánok romantikus hősiességét éneklik meg verseikben. Költőik csaknem kizárólag nők mind a mai napig.

A Luceafărul (Esthajnalcsillag) folyóiratnak ugyanebben a számában Otilia de Cozma: A japán románc címmel közölte cikkét. A lap 17. számában ugyancsak ő írt több cikket Japánról. 1909. július 15-én és augusztus 1-jén, a lap 14-15.számában Alexandru Vlahuță: Iskola c. írása jelent meg Japánról. A C. Rădulescu-Motru szerkesztette Noua Revistă Românăban (Új Romániai Magazin), 1909.szeptember 20-án N. Ștefănescu-Iacint: Románia és az aktuális külpolitikai viszonyok c. cikkében a románok és a japánok közös érdekeit elemzi a korabeli orosz terjeszkedési politika kapcsán. A brassói Țara Bârsei című lap 1931. márciusi számában Gabriel Zare: Japán kilátásai címmel jegyezte cikkét, melyben Lafcadio Hearnre is hivatkozik pontos forrásokkal.

Japán képe: A kezdetektől – Gheorghe Asachitól Alexandru Macedonskiig

A kínai Ciuang-Song Tien és felesége története az Irodalmi Párbeszéd c. folyóiratban 1880. november 1-jén és 15-én jelent meg a 8. és 9. számban. A kínai Kin-ki-ku-kuan gyűjtemény e darabjának román fordítása a bukaresti német konzul, E.Grisebach német fordítása alapján készült. A Kelet iránt vonzódó személyek között találjuk James Negruzit, aki Kaher és Mervan címmel írt verseket. A jeles költő, Demetrius Ralet konstantinápolyi utazása apropóján (1855.

július 9-én indult Jászvásárból, ahová 1856 márciusában tért vissza) írt színdarabokat, melyekről elismerte, hogy török költők művein alapulnak (ezt forrásokkal nem tudjuk alátámasztani). Alexander Macedonski (1854-1920 Bukarest) ugyancsak a japán költészethez köthető, hiszen forrásokkal tudom bizonyítani, hogy négy haikut írt román nyelven. Franciául szerkesztette saját magazinját, melyet La Beau Danube Blue (A szép kék Duna) címen jelentetett meg. Macedonski, aki párizsi tartózkodása alatt franciául kezdett el verseket írni és publikálni, vonzódott a kelet világához.

Ismeretes, hogy Romániában haiku társaságok is működtek, és 1904-ben egy irodalmi eseményhez kapcsolódóan első ízben jelentettek meg japán költészeti témában esszét egyetemen. Ezt azonban még nem sikerült bizonyítanom.

1911-ben A. Vlahuță Fudzsiwara Teika 藤原定家 versgyűjteményének fordításából adott ki egy képekkel illusztrált tanka kötetet. A tűz mellett – a japán költészet címmel. Fudzsiwara Teika kötetének címéhez Vlahuță a következőt fűzte: „száz költő utája, vagyis a legnépszerűbb japán versgyűjtemény.”

Az alábbi prózavers Vlahuță fordításának (angol) változata Fudzsiwara Teika gyűjteményéből:

"On Mount Tazuta where stream goes spring, the nightingale sings a lamentation. Is it because the flowers fade?"

Ez a fordítás 在原業平朝臣 Arivara no Narihira Aszon költeményének egy változata, mely a következőképpen hangzik: ちはやぶる神代も聞かず龍田川からくれなゐにみつくるとは

"Chihayaburu
Kamiyomokikazu
Tatsuta-gawa
Kurenaini Kara
Mizukukuru to wa"

Bár ezer hajnalt
élt az Istenek óta
a Tacuta-hegye,
vértől, őszi levéltől
ily vörösnek sose tűnt.

(Both Sára fordítása)

Az egyik angol fordítás 1907-ből a Hyakunin Isshuból a Yobo Noguchi angol fordítása.

"I did not Hear Even in the gods' age, -
Behold Tatsuda Gawa! –
The waters were reddened to
By the autumn leaves. "

(Helyesbítés: a „TatsudaGawa” Tatsuda-hegyet jelent és nem folyót.)

A Luceafărul (Esthajnalcsillag) című folyóirat

1902-ben Aurel Paul Bănuț elhatározta, hogy Budapesten Luceafărul, azaz Esthajnalcsillag címmel indít folyóiratot román diákokkal (ez 1906-ban Nagyszebenben (ma: Sibiu, Románia) jelent meg. Octavian Goga szintén a lap szerkesztője volt. A folyóirat kezdeti számaiban olyan a Japánnal foglalkozó cikkek jelentek meg, melyek fordításokon alapultak. 1904-ben, az április 7-i szám már hírül adta, hogy Otilia Cozma cikksorozatot ír Japánról és a japán népről, és hogy ezt az általa tanulmányozott helyszíneken készült felvételek illusztrálják majd. Ezúttal közöljük Luceafărulban 1904-5 folyamán megjelent, Japánnal kapcsolatos cikkek címét.

Időrendi sorrendben a következő cikkek szerepeltek a folyóiratban: Jokohama and Tokió Otilia Cozmatól, T.O.Codru: Japán (az országról és annak népéről); Othmar: A japán költészet (Poesie), Egy román Japánban (T.), A japán művészetről (O. Cozma); A japán sajtó M. Aegea tollából. Octavian Goga A japán költészet címmel jegyzett versfüzért Othmar álnéven, melyet több alkalommal használt - a lap 14-16. számának 264. oldalán, 1904. augusztus 15-én. Goga nem jelöli meg forrását, és nem fűz magyarázatot az összeállításhoz. Ahhoz, hogy hű képet alkossunk erről, íme, egy részlet a verscsokorból:

IUBIREA MEA
MANYOSTRU

Unde vîrful lui Micane
Poala ceriului atinge,
Dintru începutul vremii,
Dragă, totdeauna ninge.

Cum omătul de zăpadă
Sus acolo 'n veci nu moare,
Și iubirea mea, copilo,
E în veci dăinuitoare.

MY LOVE
MANYOSTRU

Where the top of micanite
Cerise lap touch
From the very beginning of time,
Honey, always snowing.
How snow
Up there 'for ever dies,
And my love, child,

Enduring forever.

NESTATORNICIE

Și vîntul ce trece coline
La Ina în zbor spre-Azima
Îl cred măi statornic ca tine
Frumoaso, în dragostea ta.
Și totuși uitați totdeauna
Să-ți uît, șireato, minciuna!"

Fickleness

And the wind goes hills
La Ina flying to-Unleavened Bread
I steadfastly believe that you
Beautiful in your love.
But look good
Let me look, smart girl, lie! "

Vajon Goga milyen forrásokhoz nyúlt? Elvértve találunk erre nézve apró utalásokat, mint például, a Manyostrut, a Szerelmem versnél, mely a Man'yōshū (759) antológiára utal. Kevés bizonyíték áll rendelkezésre ahhoz, hogy fényt derítsünk konkrét forrás(ok)ra. Lehetséges, hogy a japán költészet nyugati fordításának történetében vissza-visszatérő, ismerősen csengő név szolgálhatott Goga forrásául, vagyis Basil Hall Chamberlainnek *A klasszikus japán költészet* (The Classical Poetry of the Japanese) című 1880-ban Londonban (Trübner) napvilágot látott kötete.

Íme, egy példa a kötetből:

Rain and Snow
Forever on Mikan's crest,
That soars so far away,
The rain it rains in ceaseless sheets,
The snow it snows all day.
And as the ceaseless rain and snow
That falls from heaven above,
So ceaselessly, since we first met,
I love my darling love.

(anonim szerző)

A román változat tipográfiai elrendezése, vagyis, a Manyostru kifejezés (Man'yōshū helyett!) megtévesztő elhelyezése - ami azt sugallja, hogy a Man'yōshū egy költő neve - , valamint a vershez kapcsolódó magyarázatok hiánya többféle értelmezést enged meg Goga forrásait illetően. Lehet, hogy Goga német vagy magyar közvetett forrásból merített, azonban az általam ismert források között nem találtam olyat, amely említésre méltó lehet. (A magyar forrásokban nem bukkantam olyan szövegekre, melyek az átvétellel kapcsolatos feltételezésemet akár megerősítenék, akár cáfolnák.) Lehet, hogy a költő nem nézett tüzetesen utána a forrásoknak, vagy talán nem ismerte eléggé azok nyelvét.

Goga megtartotta az eredeti vers sorainak számát, de azt két versszakra tagolta. A szimbolikus utalásokra, a hegy kifejezés szimbolikájának kérdésére e helyütt nem áll módomban kitérni. A Chamberlain és Goga fordítása közti különbségek a vers eltérő értelmezéséhez vezetnek. Bár Goga román fordítása könnyed, a fordítást az európai verselés szabályai, annak logikája és értelmezése árnyalja.

Otilia de Cozmuța

Otilia de Cozmuța 1870-ben a Szatmár megyei Homoródon született, majd később Németországban és Japánban végzett tanulmányokat. (Sajnálatos, hogy életét és műveit kevesen ismerik Romániában, pedig munkásságára többször hivatkoztak az irodalomtörténetben.) Az ő tollából származik a Jedo és a tűzijáték Japánban Esthajnalcsillag 17. számában. A Levél Párizsból cikkében arról számol be, amikor egy japán színtársulattal találkozott. Ez 1908. április 15-én, a folyóirat 8. számában jelent meg. 1901 március 7-én vette útját Triesztből Kelet felé, utazásának állomása volt Egyiptom, India, Srí Lanka, Szingapúr, Hong-Kong, Kína (Sanghaj) és Japán; e helyeken töltött több-kevesebb időt, hogy aztán 1902-ben visszatérjen Szarajevóba, ahol japán stílusú képeket kezdett festeni. A Jokohama és Tokió cikkel kapcsolatban csak annyit jegyeznek meg, hogy Otilia de Cozmuțat megelőzően kutatásaim során mindezidáig nem bukkantam olyan román személyre, aki ilyen nagymértékben járatos lett volna a japán városok, a japán életmód és magatartásformák világában, mint ő (John Timuș egyébként ugyancsak megfordult Japánban 1917-ben). Tudomásom szerint ugyancsak Otiliade Cozmuța volt az, aki a japán sajtó számára elsőként szolgált fotókkal egyenesen Japánból, melyek publikálását az Esthajnalcsillagban már előre beharangozták.

A japán művészetről c. írása jelenlegi ismereteim szerint az első olyan beszámoló Romániában, melyet olyan román személyiség írt, aki ismerte a festészetet, és rendelkezett némi tudással a művészetek világában. Ez a cikk a helyszínen szerzett benyomásokkal együtt számos konkrétummal szolgál a japán művészetről és festészetről.

IROHA ÉS IROVA

Az a cikk, mely témája okán most leginkább számot tart érdeklődésünkre, 1905-ben, Luceafărul folyóirat történetének 4. évében jelent meg március 15-én, a 6. számban.

A szerző ezt írja az IROVARól: „... azt válaszolta, hogy az oktatásban a fiúk egyfajta abc-ként tanulják az IROVAt, mely négy sorba van rendezve; s ezek nem magán- és mássalhangzók, hanem a japán nyelv hangjai. A hangok száma 48, és ezek nem nyelvtani egységek, hanem verset alkotnak. Ennek első szava, az IROVA, mely a vers címévé vált. A verset körültekintően fordítottam, nehogy elveszen a valódi üzenete.

Íme az idézet:

Culoarea și mirosul se pierd...

În lumea aceasta, ce poate fi statornic ?

Ziua de față a dispărut în abisul adînc al neantului;

Era icoana trecătoare a unui vis : trece fără să

turbure valurile.

(...) Ez a korai forrás valóban sokkal többet elárul a japánok karakteréről, mint bármely vaskos kötet.”

Nem találtam egyértelmű bizonyítékot azzal kapcsolatban, hogy a román fordítás a japán eredeti Iroha vers és egy nyugati nyelv alapján, vagy kizárólag egy nyugati nyelv alapján készült-e.

A vers egyik legnépszerűbb egyedi nyugati fordítása Ryuichi Abétól származik.

Íme, Ryuichi Abe és Otilia de Cozmuța fordítása:

A) Ryuichi Abe

"Although ITS scent still lingers on"
the form of a flower has scattered away "

B) Otilia de Cozmuța

„Culoareași mirosul se pierd...”

Deșimireasma-încădăinuie”

("The color and smell are lost ...

Although her scent still lingering”)

George Voedvica

A Bukovina Hangja (Bucovina) lapban Flori orientale (Keleti virágok) cím alatt a japán tankák hatását mutató öt verset találunk, melyeket George Voedvica fordított németről (Voedvica Bécsben tanult és németül írt. Azt vallotta, hogy munkásságára a francia szimbolista és a német expresszionista költészet gyakorolt hatást.) A tankák 5-7-5- 7-7-es formai követelményeire nem ügyelt a költő.

Flori orientale.

Norii

Plânge vântul printre ramuri.

Norii spânzură ca flamuri...

Și eu plâng, de-mi sec izvorul

lacrimei, după odorul

meu din soare rupt, ce-i dus

la străbunii, colo, sus...

Plânge vântul printre ramuri.

Norii spânzură ca flamuri...

Oriental Flowers

Egy lehetséges angol fordítás:

Clouds

Cries the wind among the branches.

Clouds hang like banners ...

And I cry for my sec spring

Tears as treasure

broke my sun, what went

the ancestors, and there, above ...

Cries the wind among the branches.

Clouds hang like banners ...”

Moarte surâzătoare

Aș vrea ca’n jocul gol al vieții

Să fim ca efemera floare,

ce înflorește zîmbitoare

muiată-n vraja tinereții,

și, surâzând, în urmă moare;

da – înainte de-a fi prada

urâtului și a tristeții;

Egy lehetséges angol fordítás:

Death smiling

I wish Ca'n goal game of life
Let us be as ephemeral flower,
blossoming smiling
dipped-in spell youthful
and, smiling, behind dies;
yes - before I spoil
ugliness and sadness;

ION PILLAT és az „egy versszakos” vers

Ion Pillat (1891-1945) Hokusai és Szádi versekkel fémjelezhető keleti igéző világa kivételesnek mondható. Pillat Bukarestben született, majd a párizsi Sorbonne-on végzett tanulmányokat. 1935-ben egysoros verseit adta ki egy kötetben. 1990 után a román irodalmi körökben Pillat verseit haiku-utánérzéseknek értékelték. (Pillat egysoros verseinek értelmezése körül forgott Florin Vasiliu és Sono Uchida vitája. A vitába bekapcsolódó Vasile Moldovan azt állította, hogy a világirodalomban az egysoros vers a legrövidebb lírai műfaj, és nem a haiku. Ezt a Válasz a haikura: a román egysoros vers című esszéjében fejtette ki a konstancai Nemzetközi Haiku Fesztiválon 2005 júniusában.)

Tudvalevő, hogy Pillat számos keleti költészeti műfajt ismert, köztük a haikut is. Jól bizonyítja ezt a Rubáiyát Juszufhoz c. kötet (1910-12) több verse, mint A bászrai diván, A bagdadi diván stb.

Arra a következtetésre juthatunk, hogy az új versforma megteremtésével a költő célja az volt, hogy megadja az alaphangot egy gondolatlánc elindításához: ahogy Pillat megfogalmazta: „az egyversszakos vers olyan a költemény, amelyben egy gondolatébresztő motívum fogalmazódik meg, és minden egyébre csak utalás történik a vers végén. Ezzel szemben, írja - Pillat – ez a versforma nem tévesztendő össze a görög epigrammával, a perzsa rubáiyáttal és a japán haikuval.”

Nehéz megítélni, hogy vajon Pillat kifejezetten a haikura való válaszként kívánta-e megalkotni egy versszakos versformáját. Valószínűbbnek tűnik az, hogy olyan kifejezési formát talált, mely olyan különböző feltételeknek felelt meg, mint a tömörség, az áthajlás és a költői eszközök. Akár felmerülhetett benne az a gondolat is, hogy a keleti verses műfajokat, például, a haikut hívja segítségül saját versformájának megalkotásához, bár költeményeinek bevezetőjében a következőt írja: *„Az egy versszakos vers megteremtésének gondolata azon a konferencián vetődött fel bennem, ahol Victor Hugo néhány hosszabb versét idéztem. Amikor Hugo Le Pape (A pápa) című verséből akartam idézni néhány sort, egyes részletek csaknem önálló verses költeményeknek tetszettek, amin nagyon megdöbbsentem.”* Pillat nagyon is tudatában volt a versei fogadtatását övező problémáknak: „Ez a fajta költészet – írja – jellegénél fogva minden

bizonynal elszigetelt marad, és nehezen lehet majd továbbörökíteni. Ez a versforma homályos költői nyelvként fog továbbélni, mert kulcsa csakis a költőnél van.”

Ugyancsak vita tárgyát képezte az, hogy Pillat volt-e egyáltalán az egy versszakos vers megteremtője. 1936-ban Emmanuel Lochac (Franciaországban élő orosz származású költő) megjelentette *Monostiches* c. egysoros verseit a *Nouvelle Revue Francaise* május 1-jei 272. számának 717-719. oldalán. Ugyanebben az évben adta ki a szerző *Monostiches* c. kötetét a Marsyas Aigues-Vives Kiadó. Röviddel a *Nouvelle Revue Francaise* fenti számának megjelenése után George Călinescu: *Ion Pillat és Emmanuel Lochac* címmel írt cikket az Irodalmi és Művészeti Igazság 1936-os 807. számában. Ebben Călinescu tisztázta, hogy az egy versszakos vers mintapéldája kitől származik, és hogy milyen témák voltak napirenden a korabeli irodalmi körökben. Majd május 25-én Pillat közzétette levelét, melyben ezt írja: *„Határozottan állítom, hogy mindezidáig, amíg ma meg nem vettem a Nouvelle Revue Francaise 1936 májusi számát, még csak hallomásból sem ismertem Emmanuel Lochac nevét és verseit, mint ahogy más, idegen nyelven írt egysoros versekről és az ezekről szóló értekezésekről sem hallottam.”* Pillat megemlíti továbbá, hogy verseit 1935-ben írta, és először 1936 januárjában publikálta a Gondolat folyóiratban, majd februárban könyvformában jelentette meg őket. Márciusban barátjának, Lucian Febre-nek adott egy példányt a kötetből, aki tudott románul. A versek felkeltették Febre érdeklődését, aki arra kérte Pillatot, hogy fordítsa le a verseket a *Nouvelle Revue Francaise* folyóiratnak. Pillat azt írja, hogy elküldte, és Febre rendelkezésére bocsátotta a művek szó szerinti fordítását. Végül megjegyzi: *„nem szeretnék semmilyen következtetést levonni, de bánom, hogy a megígért fordítás helyett Emmanuel Lochac egyversszakos költeményei jelentek meg a Nouvelle Revue Francaise-ben.”* Utólag Călinescu megemlíti Pillat elsőségét a *Román Irodalom Történetében*.

Amint arra már rámutattam, a kérdés, hogy melyik formát tekintjük a „világ legrövidebb versének” sokkal összetettebb volt, mint gondolnánk.

Cimitir tăăresc

Pasc moartea capre straniu încremenind pe râpă.

angol fordítása: Strange froze graze goats on cliff death.

A következő verset a Pillat-féle „egystrófás vers” mintapéldájának tekintem:

Poemul într-un vers

Un singur nai, dar câte ecouri în păduri.

angol fordítása: A single flute, but many echoes in the woods.

TRAIAN CHELARIU

Traian Chelariu (született: 1906. július 21-én Hatna-Dărmăneștiben, Suceava megyében) elsőként adott ki haiku kötetet román nyelven, *A japán lélek* címmel 1933-ban a Junimea Literară kötetben. Ugyanebben az évben látott napvilágot Chernistvi fordításában Li-Tai-Po: A

Kelet virágai c. kötete, melyet N. Tkachuk Albu ültetett át román nyelvre Klabund (Alfred Henschke (1890-1928) német kritikus álneve) német fordítása alapján. A fordításokat Fleischer és Stamatiad ellenőrizte.

Az érett francia és német versfordítások legjavából készült román nyelvű kötet megjelenése fontos eseményszámba ment. A fordítás szigorúan követte az általunk ismert szabályokat, szigorúan ügyelve a szótagok számára (ez alól csupán egy vers képezett kivételt, melynek lábjegyzetében a következő szerepelt: „a fordítás helyes, ám nem tartja a 17 szótagos formai követelményt”).

A kötetben elsőként a japán költészetről írnak, melyre a nyugati költészet volt hatással. A japán költészetet úgy mutatják be, hogy az túlmeleg az egyszerű sejtetésen, továbbá, hogy a „*hermetikus japán költészet*” - melyet a tanka forma rendkívül tömör kifejezésmódja határoz meg - , mit sem változott az idők során: „A japán irodalom a világirodalom egyik leggazdagabb tárháza, bővelkedik művekben és írókban. Az itt szereplő műfajokat használták leggyakrabban a költők, ami részben megmagyarázza azt is, hogy miért nem merték megváltoztatni vagy mással helyettesíteni a tankát. A tanka legfontosabb szabálya az kötelező szótagszám megtartása. A tanka és a haiku, mint verses formák széles skálán szólalnak meg: a komorság legkomolyabb a hangjától a legemberibb és humoros hangvételig: ezek a stílusárnyalatok mind-mind részei a japán lelkületnek. A tanka lezárása nem jelenti a költő üzenetének végét, hiszen az olvasó minden bizonnyal értékelni fogja, hogy a versben a legtömörebb forma közvetítette szerelem milyen mély érzelmeket vált ki belőle. Vagyis Japánban minden egyes szó mérlegre kerül, melyet a 17 vagy a 31 szótagos versformába illesztnek. A szavak súlyuknál és a versben elfoglalt helyükénél fogva fejezik ki a legösszetettebb gondolatokat.”

Vasile Moldovan jogosan írta, hogy „*az első román haiku fordító szigorú mércéje*” meghatározta a későbbi költők munkásságát is. A román haikuköltők többsége szigorúan törekszik a klasszikus forma tiszteletére, gyakran a tartalom rovására is. Fontos azt figyelembe vennünk, hogy Traian Chelariunak és hozzá hasonlóan más költőknek, fordítóknak kevés első kézből származó ismerete volta haiku szabályairól, szókincséről, valamint hogy a korabeli információ-áramlás lassabb volt.

Traian Chelariu tankafordítás kötetet és Haiku könyvet adott ki (a tankát éneknek nevezte). Az alábbiakban egy, az 1933-as kötetben megjelent ének olvasható kísértő magyarázattal. Chelariu ad némi információt a költőkről és arról, hogy milyen nyelvre fordították még a kötetben szereplő tankákat.

Motoori Norinaga 本居宣長

敷島の大和心を人間はば、朝日に匂ふ山桜花

INIMA LUI YAMATO

„Întrebi unde e
inima lui Yamato

care-și respiră
insulele? – Cireșul
dă parfum dimineții!"
(Traian Chelariu fordítása)

YAMATO'S HEART

"Asked where
Yamato's heart
who had respire.
islands? – Cherry
Perfume gives morning!"

...és két haiku:

CIOCÂRLIA

„Ah, ciocârlia!
cântă ziua întreagă
câtu=i de lungă!"
(Bashô)

LARK

"Ah, lark!
playing all day
Coils = i long! "
(Bashô)

GLAS DE DEPĂRTARE

„Prin nouri de flori
clopot: oare'n Ouéno
sau Açakouca?
(Bashô)

GLAS REMOTENESS

"The clouds of flowers
bell: oare'n Ouéno
or Açakouca?
(Basho)

Ezúttal nem közöljük a versek eredeti japán változatát, ahogy azt Traian Chelariu elképzelte. A David Dilworth által idézett japán változat így hangzik:

永き日も囀り足らぬひばり哉 （ながきひもさえずりたらぬひばりかな）（松尾芭蕉）

Ha már a haiku fordításáról beszélünk, akkor nézzük meg a Bashō haikuk különböző fordítási variációit. Bashō 1687-ben írt Tavasz c. haikujának egy angol fordítását idézem először David Landis Barnhilltől.

Íme az eredeti japán verzió latin betűs átírásban:

Nagakute hi mo/Saezuri taranu/Hibari kana

David Landis Barnhill fordítása:

all the day long

singing, singing, yet and not enough:

- a skylark.

egy lehetséges fordítás románul:

Ziua întreagă

cântă, cântă, dar nu de ajuns

- o ciocârlie

A tisztánlátás kedvéért idézek egy másik angol fordítást:

„All the long day –

yet not long enough for the skylark,

singing, singing.”

(forrás: R.H. Blyth, *A History of Haiku*, 2 vols., 1963-64, in vol. I)

Egy harmadik angol fordítás:

All the livelong day

a lark has sung in the air,

yet he seems to have had

not quite his fill.”

(forrás: Nobuyuki Yuasa. 1966. *An Introduction to Matsuo Bashō, The Narrow Road to the Deep North, and Other Travel Sketches*. Penguin Classics, p. 34.)

Vegyünk még néhány fordítási változatot az Asakusa és Uenō harangjairól szóló fenti Basō haikura:

Basō haikuja japánul: hana no kumo / kane wa ueno ka / asakusa ka 花の雲鐘は上野か浅草か

egy angol fordítás:

„Clouds of blossoms;

the temple bell:

Ueno? Asakusa?”

egy román fordítás:

Nouri de flori

clopotul templului

E Ueno? E Asakusa?

egy másik angol verzió:

„A cloud of cherry-blossoms.

A temple bell, –

Is it Ueno, is it Asakusa?”

(R. H. Blyth, *Japanese Life and Character in Senryu*, Japan, Hokuseido, 1960, 447.o.)

Végül Nobuyuki Yuasa angol fordítása:

“Clouds of cherry bloom,

Does the bell come from Ueno

Or from Asakusa?”

(Nobuyuki Yuasa fordítása a következő műben szerepel: Takarai Kikaku: *An Account of Our Master Basho's Last Days*)

A fordításban számos (rōmajival átírt) szó francia források hatásáról árulkodik, ami egybeesik azzal, hogy Traian Chelariu a magyarázatokban és lábjegyzetekben a fordítás során francia forrásokat használt fel.

Renku az ősről

Az alábbiakban a Károli Gáspár Református Egyetem japán szakos hallgatóinak műveit olvashatják.

Még maradnék de

felver a zajos világ,

tétova napfény.

(Füredi Csilla)

Ropogós, őszes avar
Mely himbálódzik a fán.

(Szilágyi Andrea)

Zizegő hangját
erdőmélyi lomboknak
a szellő járja.

(Ascarza István)

Deres fuvallat fedí
Eszményi arculatát.

(Holecz Andrea)

Hulló levelek
Galambszürke ködből szótt
Bakancsa alatt
(Gáspár Boglárka)

Aranyszín az útvesztő,
Mely némán tovahalad
(Lukács Lilla)

Ezüstsínű Hold
Az égi ösvényen óh
Mutasd csillagom
(Czikkely Zsuzsanna)

Fénye talán megtörik
egy út menti tó tükrén

(Balázs Szandra)

Még hideg álom
Gyengéd karja ölel át,
de már hív a táj

(Simon Ágnes)

Dideregve indulok
visszahúz a hátizsák

(Kuntner Katalin)

Fülsértő robaj
hatja át porcikáim
buszcsengő szólít

(Kohári Alexa)

Megcsíp a reggeli köd
Arcomba csapott az ősz.

(Bartók András)

Társaságunk működését a Nemzeti Együttműködési Alap támogatja.

A Kizuna következő száma várhatóan 2014. március első felében jelenik meg. Írásaikat, hozzászólásaikat február 20-ig küldhetik el Horváth Alíznek (holiza5@gmail.com) vagy Vihar Juditnak postán (1071 Budapest, VII. Damjanich u. 26/B) vagy e-mailen (jvihar@gmail.com). Aki fel szeretne iratkozni naprakész e-mail levelezőlistánkra, az mjbt-subscribe@yahoogroups.com címre írjon levelet! Honlapunk: <http://mjbt.hu>.

KIZUNA – megjelenik negyedévente. Alapította Szentirmai József. Kiadja a Magyar-Japán Baráti Társaság. (Nemzetek Háza, Budapest, VI. Bajza u. 54.)

A Magyar-Japán Baráti Társaság helyi csoportjainak és tagozatainak elérhetőségei:

Baja: vezető: Balogh Nikolett. Tel.: 06 20 2435321 Email: nikitta-san@hotmail.com

Dunaújváros: vezető: Németh Irma. Email: cirni63@gmail.com

Győr: vezető: Horváth Ferenc. Cím: 9023 Győr, Ifjúság krt. 35. Tel. (munkahely): 96/516-675

Mobil: 70/705-6262 E-mail: horvferivk@freemail.hu

Hódmezővásárhely: vezető: Hegyi Attila. Tel.: 36-20/494-7657 E-mail: hegyi.attila@oriens.hu

Cím: 6800, Hódmezővásárhely, Ötvenhat mártír 2/A.

Web: www.japanrolminden.hu/mjbthmvhely

Kecskemét-Aomori Baráti Kör: vezető: Kerényi József. Tel.: 30 871 5934

E-mail: kecskem-et-aomori@t-online.hu

Keszthely: vezető: Móroczné Komáromi Gyöngyi. Tel.: 30 629 4038 E-mail: gyongyi@jmik.hu

Web: www.jmik.hu

Pécs: vezető: Wogerné Sági Judit. Tel.: 30 901 3254 Email: sagi.judit@gravirtechnika.hu

Székesfehérvár: vezető: Schwerlichowszky László. Cím: 8000 Székesfehérvár, Tóvárosi In. 50.III.10. Tel.: 06/20-9316-117;20/278-7024 (l./fax: (36) 22/505-544)

E-mail: schwerly@t-online.hu Web: www.magyarjapanklub.hu

Szentendre: vezető: Bassa Zoltán. Tel.: 06 30 9351256 Email: zoltanbassa@gmail.com

Szolnok: vezető: Kovács Mihály. Email: misi-bacsi@freemail.hu

Szombathely: vezető: Schmitt Csilla. Tel.: +36309579059 Fax: +3694321384

Cím: 9700 Szombathely, Thököly út 27. Web: www.mjbt-szombathely.mlap.hu

Tolna megye: vezető: Balogh Jenő. E-mail: mabruk@terrasoft.hu, baloghj@terrasoft.hu

Vác: vezető: Gyarmati Péter. E-mail: leiningen@freemail.hu

Zalaegerszeg: vezető: Szemes Péter. Tel.: 06 92 502 100/120-as mellék

Veszprém-megyei Magyar-Japán Baráti Társaság: vezető: Kutics Károly.

Email: kutics.karoly@chello.hu

Tagozatok és vezetőik:

Gasztronómiai Tagozat: vezető: Borsányi Klára. Email: borsanyi.klara@gmail.com

Origami Tagozat: vezető: Villányi Mariann (Magyar Origami kör).

Email: mariann.villanyi@gmail.com

Haiku Tagozat: vezető: Vihar Judit. Email: jvihar@gmail.com

Ikebana Tagozat: vezető: Hajnal Krisztina. Email: krisztinahajnal@gmail.com

Japánkert Tagozat: vezető: Dani Zoltán. Email: dani.zoltan@gmx.net

Japán öltöztetés Tagozat: vezető: Csalló Edina. Email: a2yuki@gmail.com

Kalligráfia Tagozat: vezető: Zopcsák Ferenc Zsolt. Email: zopcsakferi@gmail.com

Reiki Tagozat: vezető: Petrik Márta Magdolna. Email: pemama_3@hotmail.com

Tel: 06 20 460-9104

Minden kedves tagunknak kellemes karácsonyi ünnepeket és sikeres új évet kívánunk!

